

julkaistavissa 20.10.2009 kello 9.45

Suomen Kansanopistoyhdistyksen puheenjohtajan Hannu Salvin avauspuheenvuoro *tiivistelmä*

Kansanopistokokouksessa Lahden kansanopistolla 20.10.2009

Tehokkuuden, tuottavuuden ja innovaatioiden tavoittelussa lapsuus ja nuoruus lyhenevät. Koulutuksen tavoitteena on täsmäkouluttaa meidät työelämään. Niin nuorisokouluissa kuin aikuisopiskelussa. Vielä nousukauden aikana työvoiman loppumisen pelko määräsi monia yhteiskunta- ja talouspolitiikan aloja. Silloin ehkä paljaimmillaan näkyi tämä koulutuksen alisteisuus talouspolitiikalle. Nopeasti ammattiin, ja tutkinnoista ”turha” yleissivistävä pois.

Kansanopistoissa olemme nähneet sen, ettei kaikkien nuorten ja aikuisten kohdalla toimi yksiviivainen polku; koulu-opiskelu-työ. Monet nuoret tarvitsevat ammatinvalinnan vaikeuden, motivaation puutteen, väsymyksen, elämisen taitojen tai opiskelutaitojen puuttumisen vuoksi elämäänsä suuntaavaa vuotta. Aikuinen puolestaan tarvitsee heikon itsetunnon, huonojen oppimiskokemusten, rohkeuden puutteen takia oppimisympäristön, jossa voi kehittää itseään, saada uusia kokemuksia tai hoitaa itseään.

Meille sanat sivistys, kasvatusta, kasvaminen ovat tärkeitä. Puolustaessaan ihmisen vapautta ja oikeutta kehittää itseään kansanopisto on radikaali; meitä kahlitsevan putkiajattelun rinnalla sivistyksellisesti radikaali.

Eduskunnalle on 2.10. annettu laki vapaan sivistystyön muuttamisesta. Tässä vaiheessa esityksessä ovat lain ensimmäiset pykälät, jotka käsittelevät vapaan sivistystyön tarkoitusta, tavoitteita, lain piiriin kuuluvaa toimintaa, oppilaitoksen ylläpitämistä, yhteistyötä sekä rahoituksen jaottelua.

Tätä voi nyt peilata tavoitteisiimme: Siis on edelleen oma laki, oppilaitosmuodot säilyvät, haluamme rahoituksen jaottelu mainitaan: perusrahoitus, porrastukset, laatu- ja kehittäminen. Lakiesitys on pääosin meitä tyydyttävä. Kova työ on vielä kuitenkin edessä, kun rahoitusta koskevaa lainmuutosta ruvetaan valmistelemaan. Se annetaan eduskunnalle syksyllä 2010.

Kansanopistoyhdistyksen hallitus on kuitenkin halunnut tuoda tänä syksynä eduskunnan käsittelemään lakiesityskeskusteluun mukaan kolme tekstiä tarkennusta. Näillä haluamme korostaa kansanopistojen pitkäjänteisen kehittämisen/kehittymisen tärkeyttä, rahoitusta ja tavoitesuunnitelmaa sen välineenä, korostaa monialaisuuttamme sekä kirkastaa, mitä tarkoitamme sivistystehtävällämme.

Toiveikkaana tulevaan voi katsoa, mutta kansanopistotyön luonteen, merkityksen ja arvon esillä pitämistä ja korostamista tarvitaan jatkuvasti.